

U s n e s e n í

Městský soud v Praze rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Naděždy Řehákové a soudců JUDr. Ivanky Havlíkové a Mgr. Martina Kříže v právní věci **žalobce: M. K.**, bytem U., Ú., proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí ministra vnitra ze dne 12. 11. 2014, č. j. MV-90020-8/EG-2014,

t a k t o :

- I. Žaloba se odmítá.**
- II. Žádný z účastníků nemá nárok na náhradu nákladů řízení.**
- III. Žalobci se vrací soudní poplatek ve výši 3.000,- Kč zaplacený z podané žaloby. Tato částka bude žalobci vyplacena z účtu Městského soudu v Praze do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení.**

O d ů v o d n ě n í

I. Předmět řízení a vymezení sporu

Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí ministra vnitra (dále jen „žalovaný“) ze dne 12. 11. 2014, č. j. MV-90020-8/EG-2014 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým byla zamítnuta jeho žádost o uplatnění opatření proti nečinnosti vůči Ministerstvu vnitra, Odbor eGovernmentu (dále jen „správní orgán prvního stupně“).

Žalobce doručil dne 14. 9. 2014 správnímu orgánu prvního stupně podání označené „Žádost o opatření proti nečinnosti“, v němž uvedl, že se dne 5. 8. 2014 stal statutárním orgánem – jednatelem obchodní společnosti d. s. r. o. Po správním orgánu prvního stupně požadoval, aby mu do jeho datové schránky (tj. do datové schránky žalobce jakožto fyzické osoby) zaslal přístupové údaje do datové schránky této obchodní společnosti. Správní orgán prvního stupně dne 15. 9. 2014 žalobci odpověděl, že prvotní přístupové údaje k datovým schránkám právnických osob jsou zasílány vždy na adresu trvalého bydliště statutárního zástupce na základě údajů z veřejně dostupné evidence jako fyzické osobě, což bylo učiněno i v tomto případě. Technické nastavení informačního systému datových schránek neumožňuje zasílání přístupových údajů do datové schránky fyzické osoby, a to kvůli povaze zasílaného dokumentu. Na to dne 17. 9. 2014 a 31. 10. 2014 reagoval žalobce podáními nazvanými „Žádost o ochranu před nečinností Ministerstva vnitra“, v nichž po rekapitulaci předchozího procesního postupu shodně uvedl, že dle rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 4. 2013, č. j. 7 Afs 73/2012 - 35, je povinností doručovat datovou schránkou, je-li to možné (což dle žalobce v tomto případě nepochybně možné je), přičemž vady spočívající v opomenutí tohoto postupu nemohou být zhojeny doručením poštou na adresu trvalého bydliště. Žalobce tedy žalovanému navrhl, aby v souladu s § 80 odst. 4 písm. a) zákona č. 500/2004 Sb., správní

řád, ve znění pozdějších předpisů, přikázal nečinnému správnímu orgánu prvního stupně zjednat nápravu.

II. Rozhodnutí žalovaného (napadené rozhodnutí)

Žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí uvedl, že žalobce správní orgán prvního stupně několikrát vyzval k doručení přístupových údajů do datové schránky právnické osoby d. s. r. o., v níž se stal statutárním orgánem, a to formou datové zprávy do jeho datové schránky fyzické osoby. Správní orgán prvního stupně vždy odpověděl, že první přístupové údaje se zasílají vždy v listinné podobě výhradně do vlastních rukou adresáta na adresu jeho trvalého pobytu, přičemž takový pokus o doručení již proběhl. Žalovaný si tak nebyl vědom jakékoli nečinnosti. Listinné doručování přístupových údajů do vlastních rukou adresáta je s ohledem na povahu dokumentu (bezpečnostní heslo a uživatelské jméno) dle § 17 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb., o elektronických úkonech a autorizované konverzi dokumentů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 300/2008 Sb.“), nezbytné. Správní orgán prvního stupně zaslal žalobci přístupové údaje na adresu trvalého pobytu, k doručení však nedošlo, neboť žalobce je dle vyjádření držitele poštovní licence na adrese neznámý. K pokusu o náhradní doručení na doručovací adresu došlo dne 16. 10. 2014 a k samotnému doručení dne 21. 10. 2014. Vzhledem k tomu považoval žalovaný postup správního orgánu prvního stupně za zákonný a neshledal důvod k přijetí opatření podle § 80 odst. 4 správního řádu.

III. Žaloba

Žalobce po rekapitulaci předchozího průběhu řízení s poukazem na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 4. 2013, č. j. 7 Afs 73/2012 – 35, uvedl, že údaje pro přístup do datové schránky společnosti d. s. r. o. považuje za nedoručené. Zdůraznil, že se stal jednatelem dalších obchodních společností, přičemž údaje jsou mu soustavně doručovány na adresu trvalého bydliště. Žalovanému je přitom známo, že žalobce se na uvedené adrese nezdržuje a musí si na své náklady zajišťovat dosílku těchto přístupových údajů. Žalobce je toho názoru, že dikcí „umožňuje-li to povaha dokumentu“ obsaženou v § 17 odst. 1 zákona č. 300/2008 Sb. je zamýšleno zejména technické omezení systému pro zaslání většího množství spisové dokumentace apod., kdy systém datových schránek má omezení na velikost příloh datové zprávy a zaslání, případně kdy by digitalizace velmi rozsáhlých spisů či dokumentů nebyla vůbec možná. Žalovaný však žádným z uvedených důvodů neargumentuje a žalobce osobně ověřil, že technické nastavení systému datových schránek zaslání jím požadovaných údajů bez problémů umožňuje. Žalobce s poukazem na § 19 odst. 2 zákona č. 300/2008 Sb. odmítl argumentaci žalovaného, který uvedl, že přístupové údaje do datových schránek nelze doručit, neboť není jisté, že k nim získá přístup pouze jejich držitel. Taková skutečnost sice může být technickou chybou či chybou architektury systému, jeho zadavatelem a provozovatelem je však právě žalovaný. Žalobce podotkl, že nelze vyloučit ani zneužití údajů zasílaných poštou a do datových schránek jsou běžně doručovány písemnosti mimořádně citlivého charakteru. Je tedy zcela nelogické, aby z důvodu bezpečnosti nebylo možno do datové schránky fyzické osoby doručit údaje pro přístup do datové schránky obchodní společnosti.

Žalobce s ohledem na výše uvedené navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a žalovanému uložil zaslat přístupové údaje do datové schránky společnosti d. s. r. o. do datové schránky fyzické osoby - jednatele.

IV. Vyjádření žalovaného a replika žalobce

Žalovaný ve svém vyjádření k žalobě uvedl, že považuje žalobu nepřipustnou, neboť žalobce se domáhá přezkumu rozhodnutí správního orgánu, které je z přezkumu vyloučeno dle § 68 písm. e) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Žalovaný dále považoval žalobu za nedůvodnou, neboť v daném případě neexistuje rozhodnutí správního orgánu ve smyslu § 65 s. ř. s. Žalovaný uvedl, že po zapsání žalobce do obchodního rejstříku došlo k automatickému vygenerování přístupových údajů do datové schránky právnické osoby, jejímž statutárním zástupcem se stal žalobce. Na základě § 15 odst. 3 zákona č. 300/2008 Sb. byly tyto údaje odeslány na adresu trvalého pobytu žalobce. Po poskytnutí součinnosti ze strany rejstříkového soudu pak žalovaný postupoval podle § 12 odst. 3 zákona č. 300/2008 Sb. Výše uvedený postup je standardním zákonným postupem a je používán od zavedení Informačního systému datových schránek. Listinné doručování přístupových údajů je s ohledem na povahu dokumentu (bezpečnostní heslo a uživatelské jméno) nezbytné. Ostatně sám žalobce doručení přístupových údajů do datové schránky právnické osoby d. s. r. o. ve své žalobě potvrdil. Napadené rozhodnutí je tedy toliko procesní usnesení, kterým se nezakládají, nemění, neruší ani závazně neurčují práva nebo povinnosti žalobce. K žalobnímu návrhu, aby soud žalovanému uložil zaslat přístupové údaje do datové schránky žalobce jako fyzické osoby, žalovaný uvedl, že soudům nepřísluší nahrazovat rozhodnutí správních orgánů, resp. ukládat jim žalobou požadované povinnosti (platí kasační princip). Soudům taktéž nepřísluší podávat výklady právních předpisů v obecné rovině. S ohledem na všechny shora uvedené skutečnosti žalovaný navrhl, aby soud žalobu podle § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. odmítl, nebo aby ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.

K vyjádření žalovaného podal žalobce repliku, v níž uvedl, že žalovaný ignoruje zákon a (pravidla) užívání systému, který sám spravuje. Uvedl, že adresa trvalého pobytu je pouze evidenčním údajem, a datovou schránku si založil proto, aby mu do ní byla zasílána veškerá úřední pošta. K doručení přístupových údajů došlo pouhou náhodou a zcela v rozporu se zákonem. I v dalších případech se nepodařilo doručit zásluhou žalovaného, ale v důsledku toho, že si žalobce za své vlastní prostředky zřídil a platil dosílku u České pošty. Žalobce je tedy postaven do situace, kdy si musí zajistit přístup do datové schránky společnosti na vlastní náklady. Tvzení žalovaného, že k vygenerování přístupových údajů dochází automaticky, je absolutně lživé. Žalobci nebylo zřejmé, k čemu by si jakákoli osoba zřizovala datovou schránku, kdyby do ní mohly správní orgány dle vlastní libovůle nedoručovat. Provozovatelem systému datových zpráv je přitom sám žalovaný, kterému nic nebrání v tom, aby provedl příslušné technicko-administrativní úpravy vedoucí k možnosti zasílání v podstatě čehokoli. Závěrem žalobce uvedl, že předpokládá, že dojde k zamítnutí celé věci z procesních důvodů, a takové rozhodnutí respektuje. Přesto by však byl rád, aby se soud v odůvodnění svého rozhodnutí věnoval i jeho podnětům ve věci doručování do datových schránek.

Dne 31. 10. 2015 doručil žalobce soudu doplnění repliky, v níž uvedl, že tvrzení, že u zásilky označené „do vlastních rukou výhradně jen adresáta“ je zaručeno faktické doručení fyzické osobě, je absolutní výmysl. Žalobce konstatoval, že si empirickým testováním ověřil, že doručení na některé adresy proběhne i v případě, že se daná osoba na uvedené adrese nenachází. Žalobce tak nesouhlasil s názorem žalovaného, že svůj postup při doručení zvolil proto, aby bylo zaručeno doručení výhradně jen do rukou adresáta.

V. Posouzení věci městským soudem

Městský soud v Praze se nejprve zabýval otázkou, zda jsou splněny zákonné podmínky pro to, aby napadené rozhodnutí mohlo být soudem věcně přezkoumáno a zda je žaloba přípustná. Žaloba proti rozhodnutí správního orgánu není podle 68 písm. e) s. ř. s. přípustná tehdy, domáhá-li se přezkoumání rozhodnutí, které je z přezkoumání vyloučeno podle s. ř. s. nebo zvláštního zákona. Ustanovení § 65 odst. 1 s. ř. s. vymezuje soudem přezkoumatelné rozhodnutí tak, že se jedná o úkon správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závažně určují subjektivní veřejná práva nebo povinnosti.

Z obsahu napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalovaný nevyhověl žádosti žalobce o uplatnění opatření proti nečinnosti správního orgánu prvního stupně. Napadené rozhodnutí je proto usnesením vydaným dle § 80 odst. 6 správního řádu. Žalobce podal soudu žalobu dle § 65 a násl. s. ř. s., což nepochybně vyplývá již z jejího označení (viz formulace: „Správní žaloba proti usnesení ministra vnitra, č. j. MV-90020-8/EG-2014“) a petitu (viz formulace prvního petitu: „Usnesení ministra vnitra, č. j. MV-124081-2/EG/1-2014 se ruší“; k chybné identifikaci napadeného rozhodnutí soud uvádí, že se pravděpodobně se jedná o omyl žalobce, neboť tímto číslem jednacím byl označen jeden z přípisů správního orgánu prvního stupně, který předcházela vydání napadeného rozhodnutí). Z konstrukce § 80 správního řádu vyplývá, že nadřízený správní orgán činí opatření proti nečinnosti z moci úřední, a to i tehdy, pokud se o nezbytnosti takového opatření dozví ze žádosti účastníka podané podle § 80 odst. 3 správního řádu. Na opatření proti nečinnosti přitom není právní nárok a usnesením podle § 80 odst. 6 správního řádu, kterým správní orgán nevyhovuje žádosti účastníka, nejsou konstituována ani určována žádná veřejná subjektivní práva nebo povinnosti. Usnesení vydané správním orgánem podle § 80 odst. 6 správního řádu tedy není rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s. a nepodléhá přezkumu ve správním soudnictví (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2010, č. j. 5 Ans 2/2010 – 127).

Soud nad rámec rozhodovacích důvodů tohoto usnesení dodává, že vydáním rozhodnutí podle § 80 odst. 6 správního řádu, jímž správní orgán nevyhoví žádosti účastníka o uplatnění opatření proti nečinnosti, dochází k bezvýslednému vyčerpání opravných prostředků určených k ochraně proti nečinnosti ve smyslu § 79 odst. 1 s. ř. s. Po vydání takového rozhodnutí je možné domáhat se ochrany proti nečinnosti žalobou podanou v souladu s § 79 s. ř. s., která ovšem může být úspěšná pouze za předpokladu, že správní orgán měl povinnost vydat rozhodnutí nebo osvědčení ve smyslu § 65 s. ř. s. Pokud tedy žalobce druhý petit své žaloby formuloval takto: „Žalovanému se ukládá zaslat přístupové údaje do datové schránky společnosti d. s. r. o. do datové schránky fyzické osoby – jednatele do 7 dnů od právní moci rozsudku.“, pak lze konstatovat, že „zaslání přístupových údajů“ nelze ani hypoteticky považovat za rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s. a jeho vydání se tak nelze domáhat žalobou na ochranu proti nečinnosti podle § 79 a násl. s. ř. s. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 2. 7. 2008, č. j. 1 Ans 5/2008 – 104). Soud proto nezvolil postup podle § 37 odst. 5 s. ř. s. a nevyzval žalobce k odstranění vady žaloby, tj. aby objasnil, zda svou žalobu podává podle § 65 a násl. s. ř. s. nebo podle § 79 a násl. s. ř. s., neboť ani v jednom případě by nemohla být úspěšná.

VI. Závěr

Jelikož žalobce podal žalobu proti správnímu aktu, který je ze soudního přezkumu podle § 70 písm. a) s. ř. s. ve spojení s § 65 odst. 1 s. ř. s. vyloučen, soud v souladu s § 68 písm. e) s. ř. s. ve spojení s § 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s. žalobu jako nepřípustnou odmítl,

neboť žalobou napadeným správním aktem nebyly založeny, změněny, zrušeny nebo závazně určeny veřejná subjektivní práva nebo povinnosti žalobce.

Protože soud žalobu odmítl jako nepřipustnou, nemohl ji věcně projednat a tím ani vyjádřit svůj názor k žalobcem vzneseným otázkám týkajícím se doručování do datových schránek. Soud totiž nemá pravomoc podávat obecný výklad právního předpisu bez vztahu ke konkrétnímu řešenému případu a tento případ nemohl věcně řešit. Zda postup žalovaného byl zákonný, je věcí jiné žaloby, splňující všechny zákonné náležitosti. K tomu soud odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 10. 2013, č. j. 6 Ans 1/2013 – 66, v němž se Nejvyšší správní soud možností soudní ochrany veřejných subjektivních práv týkajících se datových schránek podrobně zabýval.

O nákladech řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 3 s. ř. s., podle kterého žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, byla-li žaloba odmítnuta.

Podle § 10 odst. 3 věta třetí zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, byl-li návrh na zahájení řízení před prvním jednáním odmítnut, soud vrátí z účtu soudu zaplacený poplatek. V souladu s citovaným ustanovením soud ve třetím výroku tohoto usnesení rozhodl, že žalobci se vrací zaplacený soudní poplatek ve výši 3.000,- Kč, který za podání žaloby zaplatil. K tomu soud stanovil přiměřenou lhůtu.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie. Soudní poplatek za kasační stížnost vybírá Nejvyšší správní soud.

V Praze dne 12. února 2016

JUDr. Naděžda Řeháková, v. r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Veronika Brunhoferová